

Utvärdering av Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap mellan FIFH och Funktionsstödsförvaltningen

Period: 2022-01-01 till 2023-12-31

Funktionsstödsförvaltningen
Avd. Hälsa, främjande och
funktionsrätt

Upprättad: 20230209
Version: 1
Ansvarig: Susanne Abramsson

Malmö stad

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Bakgrund	6
Syfte	7
Värdegrund.....	7
Målgrupper	8
Utbildningar	8
Rullstolsakademin	8
Utbildning till förskrivare av hjälpmedel.....	9
Brukarperspektivutbildning av LSS-personal, personal inom socialpsykiatri samt rehab-undersköterskor.....	9
Gruppträning/individträning för brukare	10
Stöd i utprovning av hjälpmedel.....	10
Resurser och ekonomi.....	10
Utvärdering	11
Resultat	12
Rullstolsakademin	12
Utbildning till förskrivare av hjälpmedel.....	13
Brukarperspektivutbildning av LSS-personal, personal inom socialpsykiatri samt rehab-undersköterskor.....	15
Gruppträningen/individträning för brukare	16
Stöd i utprovning av hjälpmedel	18
Samverkan	18
Kommunikation.....	19

Slutsats	19
Bilaga 1.....	23
Utvärdering gruppträning/individträning för brukare 2022.....	23

Sammanfattning

Föreningen Idrott för Handikappade (FIFH) är en ideell förening och parasportsorganisation. FIFH Malmö ger personer med funktionsnedsättningar möjligheter till rehabilitering och ökad livskvalitet genom regelbundna idrottsövningar, såväl träning som tävling. FIFH ansökte januari 2020 om medel till Malmö kommunstyrelse för ett initiativ omfattande ett antal insatser som föreningen vill bedriva i samverkan med Malmö stad. Kommunstyrelsens arbetsutskott fattade ett avslagsbeslut och hänvisade till Funktionsstödsnämnden för vidare hantering. Detta eftersom syftet med det föreslagna samarbetet i stor utsträckning var att bidra till självständighet och bättre livskvalitet för Funktionsstödsnämndens målgrupper. Utifrån behovsanalys och kontinuerlig dialog beslutades att fem insatser skulle omfattas i ett idéburet offentligt partnerskap (IOP). De fem insatserna är rullstolsakademien, förskrivarutbildning, brukarperspektivutbildning, gruppträning samt stöd i utprovning av hjälpmedel. Målgrupperna för verksamheterna som detta partnerskap omfattar är Malmöbor som använder rullstol som hjälpmedel, Malmöbor som har insatser via funktionsstödsförvaltningens verksamheter och har behov av att träna i anpassad miljö, förskrivare av hjälpmedel i funktionsstödsförvaltningen och hälsa-vård och omsorgsförvaltningen samt personal inom funktionsstödsförvaltningens insatser inom LSS och socialpsykiatri.

Under vår 2023 utvärderas Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) mellan Föreningen Idrott för Handikappade (FIFH) och funktionsstödsförvaltningen i Malmö stad. Utvärderingen har genomförts med utgångspunkt från deltagarenkäter samt dialogmöte med inblandade parter.

Partnerskapet ska bygga på respekt inför varandras olika förutsättningar, öppenhet och dialog som karaktäriseras av ömsesidig tillit, lyhördhet och förståelse vilket har uppnåtts. Samtliga samverkansparter har tagit egna initiativ till att skapa innehåll och rekrytera till partnerskapets insatser. Efterfrågan av insatserna har visat sig vara stor och till nytta för de olika samverkansparterna.

Samtliga syften med partnerskapet har uppnåtts genom att det bidragit till en bättre hälsa och mer självständighet för Malmöbor med funktionsnedsättning, det har förstärkt brukarperspektivet hos förskrivare och LSS-personal samt skapat en meningsfull fritid för personer som är behov av att träna i en mer anpassad miljö. Detta partnerskap stämmer väl överens med funktionsstödsnämndens budget 2023 där det beskrivs om det förebyggande arbetet där mötesplatser har en viktig roll för att främja social inkludering, hälsa och delaktighet för förvaltningens målgrupper. Partnerskapet har också ett samband med omställningen till Nära vård där det hälsofrämjande arbetet exempelvis fysisk aktivitet är en viktig del för att skapa en mer jämlik hälsa för Malmöbor med funktionsnedsättningar. Nämndbudget 2023 framhåller också vikten av att stärka samverkan med Malmöbon genom en fortsatt samverkan med civilsamhället. Det är partnerskapet med FIFH ett gott exempel på som kan bibehållas och spridas till andra förvaltningar. Det skulle också kunna utvecklas genom att hitta nya samverkansformer med andra förvaltningar och i samarbetet med andra föreningar. Det stämmer också överens med arbetet för en mer jämlik stad där alla barn och unga kan ta del av fritids- och kulturutbudet och där tillgången till tillgängliga och attraktiva mötesplatser över hela staden säkras.

Bakgrund

Föreningen Idrott för Handikappade (FIFH) är en ideell förening och parasportsorganisation. FIFH Malmö ger personer med funktionsnedsättningar möjligheter till rehabilitering och ökad livskvalitet genom regelbundna idrottsövningar, såväl träning som tävling.

Föreningen Idrott för handikappade (FIFH) skickade i januari 2020 in en ansökan om medel till Malmö kommunstyrelse för ett initiativ omfattande ett antal insatser som föreningen vill bedriva i samverkan med Malmö stad.

Kommunstyrelsens arbetsutskott fattade ett avslagsbeslut och hänvisade till Funktionsstödsnämnden för vidare hantering. Detta eftersom syftet med det föreslagna samarbetet i stor utsträckning var att bidra till självständighet och bättre livskvalitet för Funktionsstödsnämndens målgrupper. Förslaget omfattade bland annat utbildningen Rullstolsakademin samt förskrivarutbildning för förskrivare av hjälpmedel, vilka FIFH (genom finansiering från bland annat Region Skåne som sedan upphört) sedan flera år bedrivit i samverkan och dialog med Hjälpmedelscentrum i funktionsstödsförvaltningen.

Funktionsstödsförvaltningen genomförde en kartläggning av marknaden som visade att det inte finns en marknad för just denna form av tjänster samt att sannolikheten för att den skulle uppstå var låg. Förvaltningen bedömde därför att det var möjligt att inleda ett idéburet offentligt partnerskap med FIFH kring delar av det inkomna förslaget. Under hösten 2020 inleddes en dialog kring hur samarbetet skulle utformas för att ge bäst nytta för Malmöborna. Under 2021 inkluderades även hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen i dialogen då förskrivarutbildningen riktade sig till samtliga av Malmö stads hjälpmedelsförskrivare via Hjälpmedelscentrum.

En gemensam behovsanalys genomfördes, vilken visade att både Rullstolsakademin och utbildningen till förskrivare fyllt en viktig funktion för förvaltningarnas interna kvalitetsarbete och för de Malmöbor som förvaltningarna ska ge stöd, omsorg och service till. Ytterligare behov som

framkom var brukarperspektivutbildning till fler grupper av medarbetare i funktionsstödsförvaltningen samt möjlighet till friskvård och träning för vissa av förvaltningens målgrupper som har behov av en anpassad träningsmiljö, framför allt personer med AST (autismspektrumtillstånd). Utifrån behovsanalys och kontinuerlig dialog beslutades att fem insatser ska omfattas av föreliggande idéburna offentliga partnerskap.

Partnerskapet är en del av funktionsstödsförvaltningen och hälsa-vård- och omsorgsförvaltningens utvecklingsarbete för att bidra till Malmöbornas självständighet och delaktighet. Avtalet går även i linje med funktionsstödsförvaltningens hälsofrämjande arbete som syftar till att skapa förutsättningar för en jämlik hälsa för personer med funktionsnedsättning. Partnerskapet bidrar också till förvaltningarnas omställningsarbete till Nära vård, enligt överenskommelse mellan staten och SKR.

Funktionsstödsnämnden i Malmö stad fattade 2021-08-23 beslut gällande överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Föreningen Idrott för Handikappade (FIFH) gällande perioden 2022-01-01 till 2023-12-31.

Syfte

Syftet med partnerskapet är att komplettera Malmö stads verksamheter genom att:

1. Bidra till en ökad självständighet och ökad hälsa för personer som använder rullstol som hjälpmedel.
2. Förstärka brukarperspektivet hos både förskrivare av rullstolar och LSS-personal
3. Skapa möjlighet till en meningsfull fritid och fysisk träning för personer som har behov av att träna i en anpassad miljö.

Värdegrund

Partnerskapet ska bygga på respekt inför varandras olika förutsättningar, öppenhet och dialog som karaktäriseras av ömsesidig tillit, lyhördhet och förståelse. Även långsiktighet, transparens och acceptans för konstruktiv kritik

är centrala i värdegrunden. Avtalet bygger också på varsam och respektfull hantering av de medel som möjliggör verksamheten.

Målgrupper

Målgrupperna för verksamheterna som detta partnerskap omfattar är följande:

1. Malmöbor som använder rullstol som hjälpmedel
2. Malmöbor som har insatser via funktionsstödsförvaltningens verksamheter och har behov av att träna i en anpassad miljö
3. Förskrivare av hjälpmedel i funktionsstödsförvaltningen och hälsa- vård- och omsorgsförvaltningen.
4. Personal inom funktionsstödsförvaltningens insatser inom LSS och socialpsykiatri i behov av ett förstärkt brukarperspektiv då de ger stöd till personer som använder rullstol som hjälpmedel.

Utbildningar

IOP-avtalet omfattar fem verksamheter där samverkan har skett i olika grad och på olika sätt:

Rullstolsakademin

Kursens syfte är att ta ett helhetsgrepp om de faktorer som påverkar en individs självständighet i rullstol och hens förmåga att upprätthålla en värdig och likställd syn på sig själv i en värld som från många håll har ett tyst budskap om motsatsen. En viktig grundsten i utbildningen är att individanpassa innehållet utifrån deltagarnas egna mål och unika förutsättningar mot ökad självständighet med så hög effektivitet som möjligt. Rullstolsakademin leds av personal från FIFH med erfarenhetsbaserad expertis, tillsammans med medicinsk kompetens från VO neurologi och rehabiliteringsmedicin, SUS. Majoriteten av deltagarna ska vara bosatta i Malmö kommun, i enlighet med funktionsstödsförvaltningens riktlinjer för organisationsstöd. Deltagare bosatta i övriga Skåne ska också ha möjlighet att ta del av insatsen då den medfinansieras av Region Skåne. Kursen omfattar 13 veckor (1,5h/tillfälle) och genomförs två gånger årligen med cirka fjorton deltagare per kurs.

Utbildning till förskrivare av hjälpmedel

Det finns både en grundutbildning till förskrivare (heldagsutbildning, två gånger årligen) samt som en påbyggnadsutbildning till förskrivare (heldagsutbildning, två gånger årligen). Grundutbildningen har som syfte att komplettera Socialstyrelsens utbildning ”Förskrivning av hjälpmedel” genom att ge möjlighet till en fördjupad kompetens att anta brukarens perspektiv och därmed förbättra förutsättningarna för optimal matchning av hjälpmedel samt hur hanterbarheten av hjälpmedlet kan läras ut. Syftet med vidareutbildningen är att förfina verktygen i förskrivarprocessen. Förberedelse, fallstudier, uppskrivningsrutiner och rullstolsuppdrag med analys samt redovisning ingår bland annat i utbildningen. Båda utbildningarna genomförs av FIFH i samarbete med VO neurologi- och rehabiliteringsmedicin, SUS.

Brukarperspektivutbildning av LSS-personal, personal inom socialpsykiatri samt rehab-undersköterskor

Syftet med kursinnehållet är att normalisera och humanisera personer med funktionsnedsättning. Det handlar också om att förklara hur ett historiskt synsätt på målgruppen fortfarande lever kvar i strukturer och begränsar livet för en person med funktionsnedsättning. Hur skapas livskvalitet, vilka mekanismer i samhället skapar utanförskap, skillnader kring förvärvade skador och medfödda nedsättningar, hur ser sorgehanteringen ut beroende på individens förutsättningar? Detta är några av delarna som ingår i brukarperspektivutbildningen. Deltagarna får också lära sig bästa sättet att föra fram en person som sitter i rullstol utifrån optimal komfort, ergonomi och säkerhet. Syftet med brukarperspektivutbildningen är att öka kursdeltagarnas kompetens i att ge stöd till funktionsstödsförvaltningens målgrupper på ett sätt som ökar möjligheten till självständighet och bibehållen värdighet. Enligt överenskommelsen var utbildningen en hel dag men på grund av svårighet för personal att avsätta en heldag ändrades det till en halvdag för personal inom funktionsstödsförvaltningen med maximalt 20 deltagare/tillfälle. På grund av stor efterfrågan på kursen fördubblades kurstillfällena till fyra gånger årligen.

Gruppträning/individträning för brukare

Deltagarna kommer till FIFH-hallen på förutbestämda tider som är helt avsatt till funktionsstödsförvaltningens deltagare. Stödpersonerna från funktionsstödsförvaltningen deltar som stöd om detta behov finns. En fysioterapeut från funktionsstödsförvaltningen finns också på plats och stöttar upp med träningsupplägg och även en idrottsledare/gyminstruktör från FIFH finns som stöd vid flertalet av tillfällena. Efter dialog med ansvarig chef, fysioterapeut och FIFH utökades träningstillfällena och genomfördes en dag i veckan istället för en gång i månaden som ingick i avtalet. Anledningen till förändringen var att det är en fördel att erbjuda träningen mer regelbundet det vill säga en gång i veckan för att träningen skulle kunna bli en del av vardagen för deltagaren vilket på lång sikt kan bidra till en bättre hälsa för deltagaren. Träningstillfällena har erbjudits en gång i veckan (fyra tillfällen) för två separata grupper per månad under tre månaders tid. Under vår 2023 pågår samma upplägg men under två månader då det blev fördröjning på grund av omorganisation i förvaltningen.

Stöd i utprovning av hjälpmedel

Insatsen består i att en person med erfarenhetsbaserad expertis från FIFH finns tillgänglig som bollplank vid svåra bedömningar antingen per telefon eller fysiskt på plats vid utprovningen.

Resurser och ekonomi

Samtliga parter i ett idéburet offentligt partnerskap ska bidra med resurser och kompetens för att nå det gemensamma syftet med partnerskapet.

FIFH: s bidrag till partnerskapet

FIFH bidrar med erfarenhetsbaserad expertis samt pedagogisk kompetens i de utbildningsinsatser som omfattas i partnerskapet. För de båda förskrivarutbildningarna bidrar också FIFH med utbildningslokaler, rullstolspark samt upphandlade tillbehör till den manuella rullstolen.

FIFH bidrar också med utbildningslokaler med tillhörande ramper och hinder för Rullstolsakademin.

FIFH bidrar också med lokaler för träningstillfällen för personer med behov av anpassad träningsmiljö.

Malmö stads bidrag till partnerskapet

Funktionsstödsförvaltningen bidrog med 554 400 kronor för perioden 2022-01-01-2022-12-31 och med 571 000 kronor för perioden 2023-01-01-2023-12-31.

Utöver ekonomiska medel bidrar funktionsstödsförvaltningen med utbildningslokaler för brukarperspektivutbildningarna.

Professionell kompetens från Hjälpmedelcentrum var också delaktiga tillsammans med FIFH och VO neurologi- och rehabiliteringsmedicin, SUS, i framtagandet av förskrivarutbildningens fördjupningssteg.

Funktionsstödsförvaltningen har även genom Hjälpmedelscentrum bistått med tre utlånade rullstolar att ingå i FIFH: s rullstolspark om arton rullstolar att kunna användas under de olika utbildningsinsatserna.

Utvärdering

Under vår 2023 utvärderas Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) mellan Föreningen Idrott för Handikappade (FIFH) och funktionsstödsförvaltningen i Malmö stad. Utvärderingen genomförs för att säkerställa att insatserna som bedrivits bidrar till de värden som tillsammans utgör syftet med partnerskapet, samt för att parterna tillsammans ska kunna vidareutveckla samverkan.

Utvärderingen har genomförts med utgångspunkt från två aktiviteter:

- Ett dialogmöte med representanter från FIFH, funktionsstödsförvaltningen och hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen. Fokus har varit att utbyta erfarenheter, sammanställa lärdomar samt identifiera utvecklingsområden.

- Enkäter till deltagare inom respektive insats som fokuserar på att identifiera hur väl utbildningarna bidrog till syftet. Frågeställningarna är gemensamt framtagna av representanter från FIFH, funktionsstödsförvaltningen och hälsa-vård- och omsorgsförvaltningen.

Resultat

De fem olika insatserna inom partnerskapet har följts upp för att parterna ska få en gemensam bild av frekvens, hur omfattande samverkan varit mellan parterna, hur många Malmöbor som fått ta del av insatserna samt deltagarnas upplevelse av utbildningsinsatserna.

Rullstolsakademin

Deltagarna i rullstolsakademin upplevde kursinnehållet mycket bra, givande och lärorik eftersom det var en blandning av teori och praktiska övningar. Det uppleves också positivt att få träffa andra i rullstol, bra träning i vardagen med kunniga ledare. Deltagarna beskriver också att de fick ny kunskap om att uppmärksamma sin kropps- och hållning, samhällets normer, körträning (hinder, trappor mm.), rullstolskonstruktion med mera. Majoriteten av deltagarna ansåg att innehållet direkt kunde översättas och underlätta deras vardag. Påbyggnadskurs efterfrågades också.

Nedan beskrivs rullstolsakademins antal genomförda utbildningstillfällen och antal deltagare i respektive utbildning/aktivitet under 2022 och 2023. Den beskriver också planerade tillfällen eftersom utvärderingen utförs innan IOP period är avslutad.

	2022	2023	Summa
Antal genomförda och planerade utbildningstillfällen	2 st. á 13 tillfällen/kurs	1 st. á 13 tillfällen Planerad höst 2023: 1 st. á 13 tillfällen	39 tillfällen genomförda + 13 tillfällen planerade = 52 tillfällen
Antal deltagare som deltagit i respektive utbildning/aktivitet	7 st. (4 st. fullföljt) 10 st. (7 st. fullföljt) =17 st.	12 st. (pågår)	29 deltagare

Utbildning till förskrivare av hjälpmedel

Förskrivarutbildning 1 + 2 har, enligt utvärderingarna, stärkt deltagarna i deras yrkesutövande på flera sätt. Deltagarna beskriver dagen i sin helhet som värdefull eftersom det ingick både en teoretisk och praktisk del, givande, lärorik samt att den gett nya infallsvinklar kring exempelvis bemötande och synen på ”funktionsnedsättning”. De upplevde också att de fått ny kunskap som direkt kan översättas och underlätta arbetsuppgifterna samt mer förståelse för personer i rullstol. Det ökade också möjligheten att optimera användningen av den utvalda rullstolen vilket ledde till mer självständighet för individen. Det har också enligt Hjälpmedelscentralen minskat antalet inblandad personal vilket skapar en trygghet hos individen.

Utmaningar kring utbildningen var det rådande världsläget, pandemin (påverkar fortfarande), eftersläpning av utbildningar och de utbildningar som måste gås prioriteras före) och svårt att få personal till förskrivarutbildningen. Det har också emellanåt varit lägre deltagarantal på grund av arbetsbelastning.

Den senaste utbildningen var fulltecknad. Nedan följer förskrivarutbildningarnas antal genomförda utbildningstillfällen och antal deltagare i respektive utbildning/aktivitet under 2022 och 2023. Den beskriver också planerade tillfällen eftersom utvärderingen utförs innan IOP period är avslutad.

Förskrivarutbildning FSU 1 = grund, FSU 2 = fortsättning			
	2022	2023	Summa
Antal genomförda utbildningstillfällen	FSU 2 1 st. FSU 1 1 st. Extra: APT del 1: Hjälpmiddelscentralen – teoretisk del	FSU 1: 1 st. FSU 2: 1 st. Extra: APT del 2 - Hjälpmiddelscentralen – praktisk del Planerad höst 2023: FSU 1: 1 st FSU 2: 1 st.	4 st. genomförda 2 st. extra tillfällen 2 st. planerade
Antal deltagare som deltagit i respektive utbildning/aktivitet	FSU 2: 3 st. FSU 1: 31 st. Extra: APT del 1: 40 st.	FSU 1: 11 st. + 5 st. (utanför Malmö)	FSU 1: 47 st. FSU 2: 3 st.

Brukarperspektivutbildning av LSS-personal, personal inom socialpsykiatri samt rehab-undersköterskor

Innehållet i brukarperspektivutbildning har, enligt deltagarnas utvärderingsenkäter, stärkt deltagarna i deras yrkesutövande på flera sätt genom att den gett en helhetsbild av hur det är att sitta i rullstol.

Deltagarna uppger att utbildningen var givande, meningsfull, lärorik, bidrog till reflektion kring rullstolsanvändning och samhällets värderingar samt tyckte att det var bra att föreläsaren hade egen erfarenhet. För majoriteten av deltagarna gav innehållet ny kunskap som kunde översättas och underlätta arbetsuppgifterna. Behovet av Brukarperspektivutbildningen har varit stor då utbildningsplatserna har haft stor efterfrågan. Det framkommer också en önskan om en vidareutbildning. Nedan beskrivs brukarperspektivutbildningens antal genomförda utbildningstillfällen och antal deltagare i respektive utbildning/aktivitet under 2022 och 2023. Den beskriver också planerade tillfällen eftersom utvärderingen utförs innan IOP period är avslutad.

Brukarperspektivutbildning			
	2022	2023	Summa
Antal genomförda utbildningstillfällen	1 st. Extra: 1 st.	1 st. Extra: 1 st. Planerade höst 2023: 2 st.	4 st. genomförda 2. st. extra tillfällen 2 st. planerade
Antal deltagare som deltagit i respektive utbildning/aktivitet	21 st.	23 st.	44 st.

Behovet av djupare förståelse för brukaren har också visat sig vara stort hos LSS-personal då utbildningarna blivit fullbokade på bara ett par dagar och extra utbildningstillfällen satts in.

Gruppträningen/individträning för brukare

Träningen ägde rum i FIFH: s gym och deltagarna fick fyra tillfällen á 1h för att prova träningen i gymmet. Merparten av deltagarna hade någon form av stödperson med sig. Stödpersonen kunde vara boendepersonal, personal från daglig verksamhet, personlig assistent, anhörig eller leg. fysioterapeut från FSF. Den fysiska funktionen hos deltagarna var också väldigt varierad. Vissa hade inga fysiska funktionsnedsättningar medan andra hade omfattande fysiska funktionsnedsättningar. Trots detta kunde samtliga deltagare, med råd och stöd, hitta lämpliga träningsformer. Vilken typ av träning som utfördes varierade mellan deltagarna men det förekom både pulshöjande aktivitet, muskelstärkande fysisk aktivitet, balansträning och koordinationsträning – ofta en kombination. Vissa tränade på en mer måttlig intensitet och andra på en låg intensitet. De allra flesta utnyttjade också hela tiden även om det var frivilligt hur länge aktiviteten skulle pågå (max var 60 min). Flertalet av deltagarna (eller deras stödpersoner) uttryckte i utvärderingen att maskinerna och redskapen var bra, att de fick bra tips och instruktioner och att det därför var lätt att träna. De som hade stöttning av sin fysioterapeut fick också ett träningsprogram utformat, vilket underlättade träningen. Det som fler uppgav som positivt var att det var någon på plats som mötte upp och att den personen skapade förutsättningar för att träningen skulle kunna genomföras på ett positivt sätt. Enligt överenskommelse så var fysioterapeut från FSF närvarande vid samtliga tillfällen och personal från FIFH närvarande 1–2 ggr per grupp.

Flera stödpersoner till deltagare med autism upplevde att lokalen var positiv för deltagarna eftersom den var överblickbar och eftersom deltagarna, trots att det var en ny miljö, kunde stanna kvar i lokalen och fokusera på aktiviteten samt att de ville komma tillbaka veckan därpå.

De allra flesta av deltagarna kände till FIFH sen tidigare, men för flera av stödpersonerna var FIFH nytt. Prova-på-träningen var en positiv upplevelse. Och på frågan ”Kommer du att bli medlem på FIFH?” så är det ingen som har svarat nej. Samtliga har svarat ja eller kanske. Samma gäller för frågan om deltagarna planerar att fortsätta träna. Där har i princip alla svara ja och någon enstaka kanske. Prova-på-träningen på FIFH har tydligt visat att alla kan träna på gym – oavsett funktionsnedsättning, ålder eller tidigare erfarenhet. För mer detaljerad utvärdering av gruppträningen som ansvarig fysioterapeut sammanställt se bilaga 1.

Nedan beskrivs gruppträningens antal genomförda utbildningstillfällen och antal deltagare i respektive utbildning/aktivitet under 2022 och 2023. Den beskriver också planerade tillfällen eftersom utvärderingen utförs innan IOP period är avslutad.

Gruppträning			
	2022	2023	Summa
Antal genomförda utbildningstillfällen	6 grupper á 4 tillfällen = 24	4 grupper á 4 tillfällen under våren = 16 Samt 6 grupper á 4 tillfällen på hösten=24 Sammanlagt 40 planerade tillfällen under 2023	24 st. genomförda + 40 st. planerade = 64 st.
Antal deltagare som deltagit i respektive utbildning/aktivitet	22 deltagare (plats för 24)	Plats för 40 st. deltagare. Start 14/4	22 + 40 = 62

Stöd i utprovning av hjälpmedel

Under perioden har ett stöd lämnats både per telefon och i närvaro vid utprovningar vid ett antal tillfällen. Önskad effekt av stödet i matchningsmotivering och vetskapen om att stödet finns där har stärkt förskrivarna i förskrivarprocessen till ett mer effektivt handlande och minskat antalet inblandad personal.

Samverkan

Efter beslutat IOP inleddes en effektiv, inspirerad och ansvarsfull samverkan mellan samtliga samverkansparter. För att genomföra insatserna på ett så effektivt och utvecklande sätt som möjligt har regelbundna möten genomförts. Samtliga samverkansparter har tagit egna initiativ till att skapa innehåll och rekrytera till partnerskapets insatser. En långsiktig plan för resursfördelningen har inte funnits från början vilket har varit en utmaning för förvaltningen.

Efterfrågan av insatserna har visat sig vara stor och till nytta för de olika samverkansparterna.

Partnerskapet ska bygga på respekt inför varandras olika förutsättningar, öppenhet och dialog som karaktäriseras av ömsesidig tillit, lyhördhet och förståelse vilket har uppnåtts.

Nedan beskrivs antal samverkansmöten under 2022 och 2023.

Samverkan			
	2022	2023	Summa
Antal möten mellan parterna (styrgrupp, kommunikation, avstämningar)	27 st.	7 st.	34 st.

Kommunikation

Under partnerskapet har det främsta fokuset varit på rullstolsakademin genom reportage i Funktion/på webben, info på malmo.se (egen länkbox), Eleonorapriset och utskick till LSS-boenden. För övriga insatser har informationen spridits genom både KomIn och presentationer för sektionschefer. Parterna hade ett gemensamt ansvar för att gentemot definierade målgrupper sprida information om och marknadsföra de aktiviteter som ingår i partnerskapet.

Slutsats

Syftet med partnerskapet är att komplettera Malmö stads verksamheter genom tre olika syften. Dessa tre syften har varit utgångspunkten för att sammanställa slutsatsen och klargöra om IOP: s syften uppnåtts.

1. Bidra till en ökad självständighet och ökad hälsa för personer som använder rullstol som hjälpmedel.

Deltagarnas självständighet har förhöjts genom lärande av erfarenhetsbaserad expertis om körträning (hinder, trappor), rullstolskonstruktionen med mera. Majoriteten av deltagarna ansåg att innehållet direkt kunde översättas och underlätta deras vardag. Den sociala hälsan har stärkts i och med att deltagarna upplevde det positivt att träffa andra i rullstol men också den fysiska hälsan genom ny kunskap om att uppmärksamma sin kropps- och bålhållning, hälsosam kosthållning, sårforebyggande kompetens med mera. Deltagarna upplevde det också positivt att få en större förståelse kring samhällets normer kring personer som använder rullstol som hjälpmedel och därmed kunna se på sin egen situation på ett annat sätt vilket ökar både självständigheten och skapar en bättre hälsa.

Rullstolsakademins insats har uppnått sitt syfte och utvecklingen skulle bestå i att sprida kunskapen till olika yrkeskategorier och till andra förvaltningar för att skapa en mer jämlik hälsa för Malmöbor med behov av särskilt stöd.

2. Förstärka brukarperspektivet hos både förskrivare av rullstolar och LSS-personal

Brukarperspektivet har stärkt förskrivarnas yrkesutövande genom ny teoretisk och praktisk kunskap som gett nya infallsvinklar kring bemötande, synen på och mer förståelse för personer i rullstol. Detta stärkta brukarperspektiv kunde direkt översättas och underlätta arbetsuppgifterna i direktkontakt med målgruppen vilket skapar en större trygghet i yrkesrollen.

Brukarperspektivet har också stärkts genom att en person med erfarenhetsbaserad expertis från FIFH fanns tillgänglig som bollplank vid svåra bedömningar antingen per telefon eller fysiskt på plats vid utprovningen. Önskad effekt av stödet i matchningsmotivering och vetskapen om att stödet finns där har stärkt förskrivarna i förskrivarprocessen till ett mer effektivt handlande och minskat antalet inblandad personal. Det skapar en trygghet för individen och ökar också möjligheten att optimera användningen av den utvalda rullstolen vilket leder till mer självständighet för individen.

Förskrivarutbildning 1 + 2 har uppnått sina syften och en vidareutveckling skulle kunna vara att använda FIFH: s kunskap i svåra ärenden i större utsträckning som stöd till förskrivare samt samverka i andra sammanhang såsom APT för att utveckla kunskapen hos personal och därmed förstärka innebörden av hjälpmedelscentralens uppdrag.

Brukarperspektivutbildningen har stärkt brukarperspektivet hos LSS-personal genom att innehållet ger en helhetsbild av hur det är att sitta i rullstol utifrån att föreläsaren hade egen erfarenhet. Innehållet bidrog till reflektion kring rullstolsanvändning och samhällets värderingar. Den nya kunskapen kunde för majoriteten av deltagarna översättas och underlätta arbetsuppgifterna.

Brukarperspektivutbildningen har uppnått sitt syfte och utvecklingen skulle kunna vara att insatsen riktas till andra yrkesroller både inom funktionsstödsförvaltningen och andra förvaltningar såsom fritidsförvaltningen, kulturförvaltningen samt grundskoleförvaltningen.

3. Skapa möjlighet till en meningsfull fritid och fysisk träning för personer som har behov av att träna i en anpassad miljö.

Meningsfull fritid kan skapas genom aktiviteter och sociala sammanhang och gruppträningen på FIFH kan uppnå båda genom att det är en mötesplats och skapar möjlighet till en fritidsaktivitet. Prova-på-träningen var en positiv upplevelse då majoriteten av deltagarna planerar att fortsätta träna och bli medlemmar. Den fysiska träningen upplevdes positiv och trygg eftersom det var någon på plats som mötte upp och att den personen skapade förutsättningar för att träningen skulle kunna genomföras på ett positivt sätt. Möjlighet till fysisk träningen skapades genom att maskinerna och redskapen var bra, att deltagarna fick bra tips och instruktioner och att det därför var lätt att träna. De som hade stöttning av sin fysioterapeut fick också ett träningsprogram utformat, vilket underlättade träningen. Miljön var anpassad och upplevdes positiv eftersom den var överblickbar och deltagarna kunde stanna kvar i lokalen och fokusera på aktiviteten samt ville komma tillbaka veckan därpå. Prova-på-träningen på FIFH har tydligt visat att alla kan träna på gym – oavsett funktionsnedsättning, ålder eller tidigare erfarenhet.

Gruppträningen har uppnått sitt syfte och utvecklingen av denna insats skulle kunna vara att fler få ta del av träningen och att utbudet ökas ytterligare exempelvis med cirkelträning.

En lärdom framåt är att redan från start ha en långsiktig plan för resursfördelningen till de olika insatserna i förvaltningen.

Samtliga syften med partnerskapet har uppnåtts genom att det bidragit till en bättre hälsa och mer självständighet för Malmöbon med funktionsnedsättning, det har förstärkt brukarperspektivet hos förskrivare och LSS-personal samt skapat en meningsfull fritid för personer som är behov av att träna i en mer anpassad miljö. Detta partnerskap stämmer väl överens med funktionsstödsnämndens budget 2023 där det beskrivs om det förebyggande

arbetet där mötesplatser har en viktig roll för att främja social inkludering, hälsa och delaktighet för förvaltningens målgrupper. Partnerskapet har också ett samband med omställningen till Nära vård där det hälsofrämjande arbetet exempelvis fysisk aktivitet är en viktig del för att skapa en mer jämlik hälsa för Malmöbor med funktionsnedsättningar. Nämndbudget 2023 framhåller också vikten av att stärka samverkan med Malmöbon genom en fortsatt samverkan med civilsamhället. Det är partnerskapet med FIFH ett gott exempel på som kan bibehållas och spridas till andra förvaltningar. Det skulle också kunna utvecklas i samband med utvecklingen av att hitta nya samverkansformer med andra förvaltningar och i samarbetet med andra föreningar. Det stämmer också överens med arbetet för en mer jämlik stad där alla barn och unga kan ta del av fritids- och kulturutbudet och där tillgången till tillgängliga och attraktiva mötesplatser över hela staden säkras.

Bilaga 1

Utvärdering gruppträning/individträning för brukare 2022

Ansvarig fysioterapeut: Christina Dahl

Träningen ägde rum i FIFH: s gym och deltagarna fick fyra tillfällen á 1h för att prova träningen i gymmet. Det var stort åldersspann på deltagarna, yngsta deltagaren var 22 år och den äldsta 67 år. Det var ungefär lika många kvinnor som män som deltog. Merparten av deltagarna hade någon form av stödperson med sig. Stödpersonen kunde vara boendepersonal, personal från daglig verksamhet, personlig assistent, anhörig eller leg. fysioterapeut från FSF. Den fysisk funktionen hos deltagarna var också väldigt varierad. Vissa hade inga fysiska funktionsnedsättningar medan andra hade omfattande fysiska funktionsnedsättningar. Trots detta kunde samtliga deltagare, med råd och stöd, hitta lämpliga träningsformer. Vilken typ av träning som utfördes varierade mellan deltagarna men det förekom både pulshöjande aktivitet, muskelstärkande fysisk aktivitet, balansträning och koordinationsträning – ofta en kombination. Vissa tränade på en mer måttlig intensitet och andra på en låg intensitet. De allra flesta utnyttjade faktiskt också hela tiden även om det var frivilligt hur länge man skulle hålla på (max var 60 min). Flertalet av deltagarna (eller deras stödpersoner) uttryckte i utvärderingen att maskinerna och redskapen var bra, att de fick bra tips och instruktioner och att det därför var lätt att träna. De som hade stöttning av sin fysioterapeut fick också ett träningsprogram utformat, vilket underlättade träningen.

Flera stödpersoner till deltagare med autism upplevde att lokalen var positiv för deltagarna eftersom den var överblickbar och eftersom deltagarna, trots att det var en ny miljö, kunde stanna kvar i lokalen och fokusera på aktiviteten samt att de ville komma tillbaka veckan därpå.

Det som fler uppgav som positivt var att det var någon på plats som mötte upp och att den personen skapade förutsättningar för att träningen skulle kunna genomföras på ett positivt sätt. Enligt överenskommelse så var fysioterapeut från FSF närvarande vid samtliga tillfällen och personal från FIFH närvarande 1–2 ggr per grupp.

De allra flesta av deltagarna kände till FIFH sen tidigare, men för flera av stödpersonerna var FIFH nytt. Deltagarnas tidigare upplevelser av FIFH var av både positiv och negativ karaktär. Men oavsett tidigare erfarenhet så var prova-på-träningen en positiv upplevelse. Och på frågan ”Kommer du att bli medlem på FIFH?” så är det ingen som har svarat nej. Samtliga har svarat ja eller kanske. Samma gäller för frågan om man planerar att fortsätta träna. Där har i princip alla svara ja och någon enstaka kanske. Stödpersonerna har under

träningen också uttryckt att träningen på FIFH gett dem inspiration att ta med sig tillbaka till verksamheten. Stödpersonerna har uppmuntrats att delta i träningen, vilket har varit väldigt positivt och bidragit till god stämning i grupperna. Det blev på så sätt en gemensam aktivitet och det var motiverade i sig, att få göra något tillsammans.

Träningen på FIFH har också öppnat upp intresset för FIFH övriga utbud, gruppträningarna och idrotterna. Flera deltagare och stödpersoner har varit positivt överraskade över det breda utbudet och ett par deltagare har provat på gruppträning efter avslutad prova-på-träning.

Kring frågan om vad som inte varit bra så svarade de flesta att ”allt varit bra” eller ”ingenting”. Men under träningstillfällena kom det fram att flera deltagare saknade en viss typ av maskin eller specifik utrustning. Flera efterfrågade höj- och sänkbar brits och motomedcykel (cykel med motor för att komma igång). Synpunkterna kommunicerades vidare till FIFH. Trots bristerna uppgav samtliga deltagare att de skulle rekommendera FIFH till en kompis.

Några uppgav att träningsperioden var för kort och att de hade velat ha fler tillfällen. Medan andra tyckte att det var bra och kände sig redo att gå dit på ”egen hand” efter fyra tillfällen. Merparten av de som tyckte att det räckte med fyra tillfällen hade fått stöd av sin fysioterapeut att utforma ett program.

Hinder som några uppgav för att fortsätta träna på FIFH var; ekonomi och stöd. Just bristande stöd togs upp av flera; ”boendepersonalen har ju inte tid och kommer att ha svårt att följa med”, ”vem ska ansvara för att ta hit hen?”, ”hen vill ju och tycker det är kul – men hur ska det gå när jag inte kan följa med? (stödperson från DV) Anhöriga kommer inte att följa med hit. Och hen kan ju inte komma själv”, ”Är du alltid här? Vi behöver ju ha nån som kan hjälpa oss när vi kommer hit, för vi kan ju inte det här”. Ekonomin tog upp ur flera aspekter; ”det är inte säkert att god man kommer säga ja till ett kort på FIFH”, ”det bli för dyrt för mig att åka färdtjänst, i så fall måste jag hoppa över en dag på DV annars blir det fyra resor den dagen och pengarna räcker inte”.

Efter prova-på-perioden har deltagarna fått göra en utvärdering och fått erbjudande om att bli medlemmar till ett reducerat pris. (Priset blev reducerat på så sätt att oavsett när deltagaren blev medlem under hösten så gäller årskortet även under hela 2023.)

Prova-på-träningen på FIFH har tydligt visat att ja alla kan träna på gym – oavsett funktionsnedsättning, ålder eller tidigare erfarenhet. Och intresset både inför och under träningen visar också att det finns ett behov. Flera stödpersoner frågade om upplägget skulle komma tillbaka under 2023 eftersom de hade fler brukare som skulle behöva komma igång med träning.

Höstens träning visar också att vi måste vända på perspektiven. Nej, vi ska inte jobba med att motivera personer med funktionsnedsättning till att träna. Vi ska

jobba med att skapa förutsättningar för träning – så att personerna själva kan hitta sin motivation. För om träningen anpassas utifrån personens behov, om personen får det stöd som behövs och om det blir en positiv upplevelse så är det aktivitet i sig som blir motivationen – då behövs ingen morot eller piska.

